

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de AAMBINDER

Het boekje van Hellenbroek [p.6]

Gereformeerde Gemeente Tricht-Geldermalsen

Op 12 september 1845 wordt er in Tricht een Afscheiden gemeente geïnstitueerd, die zich rond 1850 aansluit bij de Gereformeerde Kerken onder het kruis. Aanvankelijk worden de kerkdiensten in de vlasschuur van Roelof van Diejen in de Kerkstraat gehouden. Later wordt deze schuur verbouwd tot kerk. In 1934 wordt er op dezelfde plaats een nieuwe kerk ge-

bouwd. In het najaar van 1969 verhuist de gemeente naar een nieuw kerkgebouw aan de Tunnelweg in Geldermalsen. Omdat uitbreiding hiervan op een aantal praktische bezwaren stuit, wordt in 2003 het huidige kerkgebouw betrokken. De 'Bethelkerk' telt 1224 zitplaatsen. Momenteel wordt de gemeente gediend door ds. P. Mulder. Het aantal leden en doopleden bedraagt 1669.

11/01/2018
jaargang 96

nr **15**

Een heerlijk Evangeliewoord en een ernstige aanklacht

De prediking van Johannes de Doper trekt veel mensen. Er wordt zelfs een officiële delegatie van geestelijke leiders vanuit Jeruzalem naar hem toegestuurd. Wie is die man eigenlijk?

...maar Hij staat midden onder ulieden, Dien gij niet kent.

Johannes 1:26

Door wie is hij aangesteld? Wie geeft hem de bevoegdheid om te dopen en meer soortgelijke vragen. Wie bent u? Bent u Elia? Bent u de Profeet? Bent u de Christus, de Beloofde van de vaderen? Dan volgt een ootmoedig antwoord: 'Ik ben de stem des roependen in de woestijn' (Joh. 1:23).

Johannes' antwoord getuigt van genade, van ootmoed, als vrucht van Gods Geest in zijn hart en leven. Een stem, roepende in de woestijn, meer niet. Het gaat niet om mij. Het gaat om mijn Koning. Ik ben Zijn heraut. Ik ben de voorloper van de Messias. Op eens zegt hij: Hij is er al. Johannes wijst op zijn Meester. Hij wijst op Christus. Hij staat midden onder ulieden!

Een heerlijk evangeliewoord

Gods Zoon, Immanuël, is midden onder de mensen. Hij is echter geen Man met een koninklijke kroon op Zijn hoofd. Hij is geen Persoon, Die opvalt en de aandacht trekt. Hij is de mensen gelijk. Hij staat niet boven hen, maar naast hen. De Koning der koningen komt niet met uiterlijke pracht en luister. Hij komt zonder gedaante en zonder heerlijkheid. Johannes wijst Hem aan: Hij is één met u. Zó diep daalt Hij af. Hij is de onwaardigste, maar juist zo is Hij de heerlijkste. Zo is Hij de voortreffelijkste. Zo is Hij de schoonste van alle mensenkinderen; genade is in Zijn lippen uitgestort. Hij, Die rijk was, is arm geworden. Hij, de heilige, rechtvaardige, vlekkeloos reine God, Die met de zondaren geen gemeenschap

hebben kan, staat midden onder u. Hij laat Zich in met mensen. Hij is dichterbij u dan u denkt. U kunt Hem aanraken. U kunt Zijn stem horen. Hij is onder u, zegt Johannes. Dat zal Hij laten zien tijdens Zijn omwandeling op aarde. Hij beweegt Zich tussen het volk. Hij staat naast de mensen. Hij legt Zijn handen op de zieken. Hij eet en drinkt met de zondaars en tollenaars. Hij ontvangt jonge kinderen en zegent hen. Hij is een met hen...

Let op het woord 'midden'. Dat betekent dat Hij het middelpunt wil zijn. Johannes mag dat niet zijn. Dat wil hij ook niet. Hij is de vriend van de Bruidegom. Maar het gaat om de Bruidegom. Hij moet in het middelpunt staan van Zijn bruidskerk. Hij moet de eerste plaats krijgen in het hart. Heeft Hij dat? Die vraag komt op u af, lezer. Laat dat eens goed tot u doordringen. Want als Hij voor u het middelpunt wordt, moet alles van u opzij! U houdt in uzelf niets meer over. Maar Hij wordt álles! Hij is uw leven. Leven voor hen, die midden in de dood liggen.

Een ernstige aanklacht

Nog staat Hij midden onder ons als we samenkomen in de kerk. Ook als u deze meditatie leest... Beseft u dat? Hij is daar waar Zijn Woord opengaat en op een rechte wijze wordt verkondigd. Het zal vreselijk zijn als u dat naast u neerlegt. 'Hoe zullen wij ontvliesen, indien wij op zo grote zaligheid geen acht nemen?' (Hebr.2:3a) Het woord *u* slaat op u, lezer. Persoonlijker kan het niet. Geldt van ons ook niet wat we lezen: 'Hij is gekomen tot het Zijne, en de Zijnen hebben Hem niet aangenomen?' (Joh. 1:11). Wat een ernstige aanklacht! In de oorspronkelijke taal wordt er een werkwoordsvorm gebruikt, die betekent dat Hij klaarstaat om u te ontvangen. Hij staat tot uw hulp gereed. Hij wacht om genadig te zijn. Geloof u dat? Nodig is dat uw dode hart wordt aange-raakt door Gods liefde. Het moet worden vernieuwd door het zaligmakende werk

ds. D.W. Tuinier,
Waarde

In dit nummer

5 'Met liefde gedaan'

6 Het boekje van Hellenbroek [1]

20 Belijden bekeerd te zijn

- 2** Een heerlijk Evangeliewoord en een ernstige aanklacht
- 3** De aanspraak in het Gebed des Heeren [2]
- 4** Commentaar: Aansprakelijkheid vrijwilligers
- 7** Dat wil zeggen
- 8** Herinneringen aan de pastorie
- 9** Twee vrouwen in de baai verdrongen
- 10** Onderwijs: Een eeuw onderwijsvrijheid
- 11** Van Overzee: Gewoonte en verwachting
- 12** Jeugdtribiek
- 13** Boekennieuws
- 14** Kerknieuws
- 14** Berichten
- 16** Kerkdiensten

De aanspraak in het Gebed des Heeren [2]

Thomas Watson

van de Heilige Geest. Verootmoediging is nodig. Levendmakende, hartvernieuwende genade is onmisbaar. Maar het is ook mogelijk. Waarom? Omdat het Kerst is geweest. Kom daarom aan de troon van Gods genade. Kom met uw schuld. Kom met de last van uw zonde. Vlucht tot God, als de wet u veroordeelt. Zucht tot Hem, als u gebogen gaat onder die last. In Immanuël is er genade voor doodschuldigen, vrijheid voor gebondenen, zaligheid voor rampzaligen.

Johannes zegt: u kent Hem niet. Dat is een ernstige aanklacht. De geestelijke leiders hadden Hem kunnen en moeten kennen. Zij hebben er immers geen moeite voor gedaan om Hem te leren kennen. Wat een wonder van Goddelijke genade als deze aanklacht op uw hart wordt gebonden. Dan verschijnt u dodelijk verwond aan de voeten van de Heere. Het wordt levende werkelijkheid: ik ken Hem niet, ik ben onbekeerd. Wat ben ik arm en ongelukkig. Toch gaat u zoeken, roepen en zuchten vanuit de diepten tot Hem, Die u missen moet en niet meer missen kan. Missers worden zoekers. Op Gods tijd worden zoekers vindsters.

Zijn volkomen offer

Ook na ontvangen genade kan Christus verborgen zijn. Hoe komt dat? De omgang met de Heere wordt gemist. Het tere leven ontbreekt omdat u vasthoudt aan een bepaalde (boezem)zonde. U zoekt uw zaligheid niet op de juiste plaats. Dan is er geen plaats voor de Middelaar. Daarom blijft het nodig om Hem meer en meer te kennen. Zodat u in Zijn volkomen Offer alles leert zoeken en vinden wat tot uw zaligheid nodig is. U verstaat de apostel Paulus, aan het einde van zijn leven. Hij ziet uit naar een diepere kennis van Hem, Wiens werk volkomen is (Filipp. 3:10, 11). Lezer, ga vandaag nog door uw knieën en bidt om die geestelijke kennis.

Wie Hem nederig valt te voet, zal van Hem Zijn wegen leren.

'Onze Vader, Die in de hemelen zijt.'

A. Het eerste deel van de aanspraak is 'Onze Vader'.

Waarin ligt het verschil dat God de Vader van Christus is en de Vader van de uitverkorenen?

Hij is de Vader van Christus op een veel heerlijker, alles overtreffende wijze. Christus heeft het eerstgeboorterecht; Hij is de oudste Zoon: de Zoon door eeuwige generatie. 'Ik ben van eeuwigheid af gezalft geweest; van den aanvang, van de oudheden der aarde aan' (Spr. 8:23). 'Wie zal Zijn leeftijd uitspreken?' (Jes. 53:8). Christus is de Zoon des Vaders, daar Hij van dezelfde natuur is als de Vader; Hem behoren al de onmededeelbare eigenschappen van de Godheid toe. Maar de uitverkorenen zijn kinderen Gods door aanneming en uit genade. 'Opdat wij de aanneming tot kinderen verkrijgen zouden' (Gal. 4:5).

Waarom wordt God dan onze Vader?

Door het geloof. 'Want gij zijt allen kinderen Gods door het geloof in Christus Jezus' (Gal. 3:26). Een ongelovige kan God wel zijn Schepper en zijn Rechter noemen, maar niet Zijn Vader. Het geloof is ons legitimatiebewijs en maakt dat wij van koninklijke bloede des hemels zijn. 'Gij zijt kinderen Gods door het geloof'. Door de doop worden we leden van de kerk, maar door het geloof worden wij kinderen Gods. Zonder geloof kan de duivel evengoed een familiewapen tonen als wij.

Hoe komt het dat het geloof God tot onze Vader maakt?

Aangezien het geloof een verenigende genade is. Door het geloof worden we verbonden en verenigd met Christus en zo worden we Zijn verwanten. Als we verenigd worden met Christus, de natuurlijke Zoon, worden wij aangenomen kinderen. God is de Vader van Christus; het geloof maakt ons tot broeders van Christus en zo komt het dat God ook onze Vader wordt (Hebr. 2:11).

Waaruit blijkt het dat God de beste Vader is?

1). Daarin dat Hij de alleroudste is. 'De Oude van dagen zette Zich (Dan. 7:9). Dit is een figuurlijke voorstelling van God, Die vóór alle tijden was, wat eerbiedwaardigheid uitdrukt.

2). God is de beste Vader, omdat Hij volmaakt is. 'Uw Vader, Die in de hemelen is, is volmaakt' (Matth. 5:48). Hij is volmaakt goed. Aardse vaders zijn onderhevig aan gebreken. El(a, al was hij een profeet, was een mens van gelijke bewegingen als wij (Jak. 5:17), maar God is volmaakt goed. De enige 'volmaaktheid' die wij in dit leven kunnen bereiken, is oprechtheid. Wij kunnen slechts een weinig op God gelijken, maar Hem nooit gelijk worden. Hij is oneindig volmaakt.

(wordt vervolgd)

Uit: "Het Gebed des Heeren" van Thomas Watson (uitg. Gebr. Koster, Barneveld, 1999).

Aansprakelijkheid vrijwilligers

ds. W. Silfhout,
Capelle aan den
IJssel

Op 15 december 2017 deed ons hoogste rechtscollege, de Hoge Raad, een uitspraak in een zaak waarbij een vrijwilliger van een kerk letselschade opliep. De Hoge Raad oordeelde dat het bestuur van de rooms-katholieke parochie in Duiven, waarvan een vrijwilliger gewond raakte bij werkzaamheden aan de verlichting van de kerk in Westervoort, op dezelfde manier aansprakelijk is als wanneer de man een dienstbetrekking had.

Op de uitspraak van de Hoge Raad hebben zowel ds. W.A. Zondag als mr. E. Koekoek (van BVD-advocaten in Barneveld) gereageerd in het RD van respectievelijk 23 en 27 december. Ds. Zondag stelt dat de kerken op het gebied van aansprakelijkheid 'de volle verantwoordelijkheid dragen voor als er iets misgaat met vrijwilligers die actief zijn voor de kerk'. Volgens mr. Koekoek heeft de uitspraak van de Hoge Raad 'verstrekende gevolgen'.

Het is echter niet voor het eerst dat een rechter uitspraak heeft gedaan in een soortgelijk geval. Toen, in 2005, ging het weliswaar niet om een vrijwilliger van de kerk, maar om een vrijwilligster van een dierenasiel, die na een hondenbeet een spierdystrofie opliep en in een rolstoel belandde. De uitspraak die het Gerechtshof Arnhem destijds deed, komt hierop neer dat de relatie tussen verenigingen en vrijwilligers juridisch gezien gelijkgesteld moet worden aan de verhouding werkgever-werknemer.

In dit geval kreeg het slachtoffer geen schadevergoeding omdat ze meerdere keren gewaarschuwd was bij de hond weg te blijven. Het blijkt dus dat de rechter wel degelijk kijkt naar alle omstandigheden van het geval.

Met een koster is vaak een arbeidsovereenkomst gesloten.

Noodzaak

Hoe zou het kerkelijk leven, inclusief het verenigingsleven, kunnen functioneren zonder de inzet van vrijwilligers? Is het niet juist in de kerk dat het meeste werk vrijwilligerswerk is? In de kerk zijn meestal maar twee personen geen vrijwilliger. Dat is de predikant -als de gemeente niet vacant is- en in grotere gemeenten vaak de koster. Met laatstgenoemde is in veel gevallen een arbeidsovereenkomst gesloten. De kerk is van vrijwilligers afhankelijk. Niet alleen als het gaat om het verenigingsleven, maar ook worden vrijwilligers ingeschakeld bij het onderhoud van de kerk. Daarbij kunnen zich allerlei onvoorziene omstandigheden voordoen. Iemand die koffie of thee schenkt, kan een kan met kokend water over zich heen krijgen en daardoor ernstige brandwonden oplopen. Dan komt de vraag naar de aansprakelijkheid van de kerk direct om de hoek kijken. Vooral ten aanzien van werkzaamheden in of rond de kerk die ook door anderen dan

vrijwilligers uitgevoerd hadden kunnen worden, is de uitspraak van de Hoge Raad van groot belang.

Risico

Moeten we dan in de kerk maar afzien van het inzetten van vrijwilligers om het risico te ontlopen dat de kerk geconfronteerd kan worden met een eis tot schadevergoeding? Het bedrag daarvan kan in de papieren lopen. Dat zou het functioneren van de kerkelijke gemeenschap nagenoeg onmogelijk maken. Er zijn mijns inziens wel een paar zaken die geregeld kunnen worden om het risico zoveel mogelijk te beperken.

Zo zou de kerkenraad eens kunnen inventariseren welk vrijwilligerswerk er in de gemeente wordt verricht. Wellicht kan het ook helpen om met vrijwilligers een overeenkomst te sluiten, waarin uitdrukkelijk wordt bepaald dat het werk op basis van vrijwilligheid gebeurt. Ten aanzien van bepaalde riskante werkzaamheden zou kunnen worden besloten dat niet meer door vrijwilligers te laten doen. Zo is er misschien nog wel meer te bedenken om risico's uit te sluiten. De kerk moet haar verantwoordelijkheid serieus nemen.

Gods voorzienigheid

Maar er is daarnaast nog iets anders. In de kerk laten we ons immers leiden door andere principes dan in de wereld. Wij belijden en geloven met de kerk van alle eeuwen dat Gods voorzienigheid over alles gaat. Zondag 10 van onze Heidelbergse Catechismus is daarin concreet. Vooral met de woorden 'en in alles dat ons nog toekomen kan, een goed toezicht hebben op onzen getrouwen God en Vader...'. Die overtuiging weerhoudt de kerk er ook van om een aansprakelijkheidsverzekering voor vrijwilligerswerk te sluiten. Dat betekent niet dat we maar met de handen over elkaar moeten gaan zitten. Gods voorzienigheid sluit onze verantwoordelijkheid niet uit. Die verantwoordelijkheid heeft de kerk niet alleen tegenover God, maar ook tegenover haar leden die zich vaak met hart en ziel inzetten voor allerlei activiteiten in en rond de kerk. Die inzet moet niet alleen gewaardeerd worden, maar is ook nodig om het kerkelijke leven voortgang te doen vinden.

Zondag 40 van de Heidelbergse Catechismus vermaant ons om zichzelf niet moedwillig in gevaar te brengen. Bij de uitoefening van vrijwilligerswerk is het gebed nodig of de Heere wil helpen en beveiligen.

‘Met liefde gedaan’

Echtpaar Honkoop-Dijkhuizen verzorgde 37 jaar de administratie

Als de Haagse ouderling J. Honkoop en zijn vrouw in 1972 worden gevraagd de administratie van De Saambinder te gaan verzorgen, kunnen zij niet bevroeden dat dit het begin vormt van een ‘dienstverband’ van 37 jaar. In 2009, als zij de leeftijd van de zeer sterken al enige tijd hebben overschreden, dragen zij hun laatste taken over. Na jaren zeer trouwe dienst!

J.P. Sinke,
Krabbendijke

‘Toen we werden benoemd, was het administratieve werk ons niet helemaal vreemd’, zo blikt mevrouw J. Honkoop-Dijkhuizen op die jaren terug. ‘Behalve dat mijn man een eigen accountantskantoor had, had ouderling J. van Beveren, de vorige administrateur van De Saambinder, al meerdere keren een beroep op ons gedaan om hem te helpen. Op die manier zijn we er langzaam ingegroeid en wisten we bijvoorbeeld dat vrijwel al het werk handmatig moest worden verricht.’

‘Agenten’ van De Saambinder

De werkwijze van toen staat haar nog helder voor de geest. ‘In de jaren zeventig hadden we nog heel wat ‘agenten’, die het abonnementsgeld persoonlijk bij de abonnees gingen innen. Later werd het abonnementsgeld per giro betaald. Op ons rustte dan de taak dit goed te verwerken. We werkten met kaartenbakken, waarin iedere abonnee - in die tijd zo’n 12.000 - een apart kaartje had. Had iemand betaald, dan werd zijn of haar kaart vanuit de bak ‘te betalen’ naar de bak ‘betaald’ verplaatst. Een eenvoudig systeem, maar wel erg arbeidsintensief. Vooral in de weken dat het abonnementsgeld werd geïnd, was het erg druk en moesten er soms meer dan duizend kaartjes per dag worden verzet. Gelukkig waren onze drie dochters dan altijd bereid om bij te springen’. Behalve dat mevrouw Honkoop jarenlang de betalingen van de abonnementsgelden

Echtpaar Honkoop-Dijkhuizen

bijhield, was zij ook verantwoordelijk voor het ‘gratis lezersfonds’, de nota’s voor de adverteerders, de betaling van de ingekomen facturen en de vergoedingen voor de medewerkers. ‘Wie niet in staat was het abonnementsgeld te betalen, kon een beroep op het ‘gratis lezersfonds’ doen, zodat men De Saambinder toch kon lezen. Wat de advertenties betreft was het zo dat ik iedere week met behulp van een schoolliniaaltje het aantal millimeters bepaalde en vervolgens de rekeningen uitschreef. Eén keer per maand gingen die dan de deur uit’. Geen wonder, dat ds. Van Aalst haar mevrouw Saambinder noemde.

Afdracht aan emerituskas

Tot het werk van haar man behoorde onder meer het samenstellen van de jaarstukken voor het deputaatschap en de driejaarlijkse rapportage aan de Generale

Synode. In die rapportage werd ook altijd de afdracht aan de emerituskas vermeld. ‘In de loop der jaren zie je een forse stijging van het bedrag dat we konden afdragen’, zo merkt Honkoop op. ‘Konden we aanvankelijk ‘maar’ zo’n 12.000 gulden per jaar aan de emerituskas afdragen, in de loop der jaren is dit gegroeid tot ruim 50.000 euro per jaar. Dat is best fors en gedeeltelijk ook te danken aan het grote aantal overbetalingen.’

Vanaf het moment dat Honkoop tot administrateur werd benoemd, woonde hij ook de vergaderingen van het deputaatschap bij. ‘Dat waren altijd aangename vergaderingen, waar ik met genoeg op terugkijk. Temeer omdat er ook weleens momenten waren dat we van hart tot hart met elkaar mochten spreken. Verder heb ik het altijd erg gewaardeerd dat ik als administrateur mocht meedenken over het beleid van De Saambinder en de vormgeving ervan. Zo heb ik er al vroeg voor gepleit om illustraties aan de tekst toe te voegen. Maar blijkaar was de tijd daar toen nog niet rijp voor.’

Krachten gekregen

Over de huidige inhoud en layout zijn Honkoop en zijn vrouw tevreden. ‘Het is belangrijk dat er geestelijk onderwijs wordt gegeven. Dat doel mogen we nooit uit het oog verliezen. Daarnaast kun je merken dat er vakbekwame mensen aan het roer staan, die ook oog hebben voor de tijd waarin we leven. Dankzij hun kennis en kunde én het vakmanschap van de drukker, ligt er nu iedere week een aantrekkelijk en goed leesbaar blad op tafel. Hoewel..., voor ons, als ouderen, mogen de letters wel wat groter en dikker zijn’, merkt hij ondeugend op.

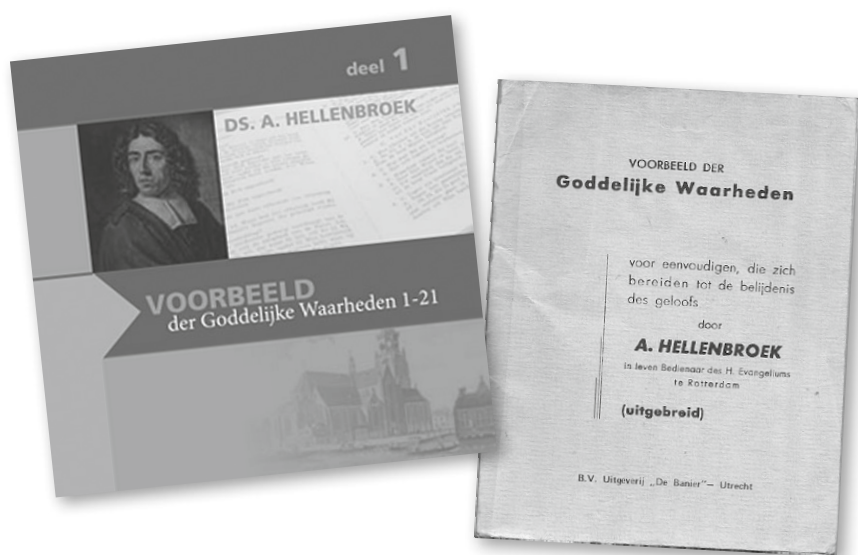
Inmiddels zijn Honkoop en zijn vrouw de negentig gepasseerd. ‘We kunnen niet anders zeggen dan dat de Heere in allerlei opzichten goed voor ons is geweest. Dat geldt ook t.a.v. het werk voor De Saambinder. Behalve dat we daar de krachten voor hebben gekregen, hebben we het ook met liefde mogen doen.’

Dit is het tweede deel van een serie interviews met mensen die betrokken zijn (geweest) bij het kerkelijk weekblad De Saambinder. Volgende week oud-penningmeester L.J. Goud.

Het boekje van Hellenbroek [1]

Ds. W.A. Zondag,
Woerden

Het onderwijs aan de Rotterdamse jeugd was voor Hellenbroek een zeer belangrijk deel van zijn ambtelijke taken.

Dat inzicht had hij gemeen met zijn plaatselijke collega Wilhelmus à Brakel die eens verzuchtte: 'Ik kan niet sien hoe een Predikant met een goet gemoedt kan leven ende sterven, die zijn werk niet maekt van Catechiseren'. Zo kwam het "Voorbeeld der Goddelijke Waarheden voor eenvoudigen die zig voorbereiden tot de Belijdenisse des Geloofs" tot stand. Zoals de titel al duidelijk maakt, was het vragenboekje vooral bedoeld voor de catechisanten die werden voorbereid op het doen van openbare belijdenis.

Het boekje moet worden onderscheiden van het "Kort Begrip der Christelijke Religie", dat bijna een eeuw eerder werd geschreven door Hermannus Faulkelius. Laatstgenoemde richtte zich vooral op degenen die zich voorbereidden op deelname aan het Heilig Avondmaal.

Deze twee zaken, deelname aan het Heilig Avondmaal en belijdenis van het geloof, vielen in Hellenbroeks tijd niet zondermeer samen. Hellenbroek en zijn collega's separeerden meer in hun prediking en benadrukten het onderscheid tussen het zaligmakend geloof en andere vormen van geloof, zoals het historisch-, tijd- en

wondergeloof. Meer dan voorheen werd onderscheid gemaakt tussen geloofskennis en verstandelijke kennis. Hierdoor kwam er ook een andere avondmaalspraktijk. Leden die het voornemen hadden om aan te gaan, moesten eerst vertellen hoe zij *bevindelijk* tot de kennis van Christus waren gekomen.

Kleine dogmatiek

Hellenbroeks vragenboekje heeft de structuur van een kleine dogmatiek. Iemand noemde het: 'De Redelijke Godsdienst in een notendop'. Het lijkt inderdaad veel op "De Redelijke Godsdienst" van tijd- en plaatsgenoot Wilhelmus à Brakel. Daarvan zal Hellenbroek ongetwijfeld gebruik hebben gemaakt, omdat Brakels standaardwerk zes jaar voor het verschijnen van zijn boekje op de markt was gekomen. Ook zal hij gebruik hebben gemaakt van een eerder - door Rotterdamse predikanten - opgesteld vragenboekje, getiteld "Kort Voorbeeldt van de gezonde woorden gestelt tot oefening van de Christelycke jeught".

De eerste uitgave van Hellenbroeks vragenboekje verscheen in 1706 bij Van Doesburg in Rotterdam. Daarna is het vele malen herdrukt en bewerkt. De bewerking van het boekje bestond onder meer uit de toevoeging van een hoofdstuk over de raad des vredes (mogelijk van de hand van Aegidius Francken) en een hoofdstuk over het bestrijden van de dwalingen buiten de Gereformeerde Kerk. Ook werd het aantal vindplaatsen in de Bijbel uitgebreid. Daarnaast zijn nog 61 vragen en antwoorden aan het boekje toegevoegd.

Opvallend is dat een aantal van deze vragen met name gericht is op de bevindelijke aspecten van de geloofsleer. Er mag in dat opzicht gerust van een verrijking worden gesproken. Menig predikant citeert - als de vraag wordt gesteld hoe de zondaar (van zijn kant) overgaat in het genadeverbond -nog steeds uit de toegevoegde vragen uit "Hellenbroek": 'De zondaar doet dit bedaard, vrijwillig, armoedig, gelovig, oprecht, met een gehele toestemming aan de eisen, zowel als aan de beloften des verbonds' (Hoofdstuk 10, vraag en antwoord 13).

De waardering voor het boekje is verschillend (geweest). Zo had de Brabantse

Het beginsel der tekenen

Deze uitdrukking leest u aan het einde van de geschiedenis van de bruiloft te Kana (Joh. 2: 1-11). Wat wordt met deze uitdrukking 'beginsel der tekenen' bedoeld? Het gaat dus eigenlijk om twee woorden: tekenen en beginsel.

Opmerkelijk noemt Johannes één van de eerste wonderen van de Heere Jezus een 'teken'. Waarom doet hij dat? U moet denken aan een verkeersteken. Een politieagent steekt midden op een druk kruispunt zijn rechterarm omhoog. Zonder dat hij op dat moment wat zegt, houdt dit teken in: iedereen moet nu stoppen! Dat is 'af te lezen' aan het verkeersteken. Een kind van vier jaar zal dit niet begrijpen; je moet dit wel weten, verstaan. Er wordt voor iedereen wat zichtbaar uitgedrukt. Er wordt zonder woorden op iets gewezen. Maar we moeten het wel verstaan. Anders gaat het aan ons voorbij. Dan zegt het ons niets. Dit teken negeren, komt ons echter duur te staan...

Nu, de almachtige Zoon des Vaders, in het vlees gekomen naar deze aarde, heeft de bevoegdheid om in tekenen te tonen: Wie Hij is, waarom Hij gekomen is, hoe Hij werkt. Niets is immers voor Hem te wonderlijk; niets is bij Hem onmogelijk. Water wordt wijn, zieken worden genezen, zelfs doden worden opgewekt. Zonder woorden laat Hij dit zien! Deze (wonder)tekenen voegt Hij bij Zijn prediking. Als uitroep-teken, als onderstreping. Maar... we moeten het wel verstaan, wel ogen hebben om ze te (door) zien, wel een hart om ze te onderscheiden. Door wederbarende genade zullen we zien: de heerlijkheid van Gods Gezalfde. Hoe Hij 's Vaders eer verhoogt en al 's Vaders gegeven zoekt en zaligt. Hij preekt niet alleen met woorden, maar Hij toont de waarheid ook met daden, met wonder-tekenen. Hij bewijst helder Wie Hij is!

In Kana was dit 'het beginsel' der tekenen. Dat wil niet slechts zeggen: het begin, één van Zijn eerste wonderen. Wat is namelijk een beginsel? Wat is het beginsel van een echte SGP-er? In al zijn woorden en zijn daden wordt duidelijk: de Heere regeert! Dit is de rode draad in al zijn doen en laten. Het beginsel der tekenen, houdt dus in: in al de wonderen van Christus kwam hetzelfde openbaar: Hij openbaart Zijn heerlijkheid. Als de Gezondene des Vaders, vol van genade en waarheid. Noemt u de wonderen tijdens Zijn aardse leven maar op. Wanneer u ogen hebt om te zien, dan is het onuitsprekelijk om zó Zijn heerlijkheid te aanschouwen. Wat een rijkdom, wanneer Hij in Zijn wonderlijke daden voor ogen geschilderd wordt in de prediking. Hem zo te mogen aanschouwen, ja met grote betrokkenheid en verheuging op Hem te blijven zien. Daar krijgt u nooit genoeg van!

Maar wee, als we deze tekenen (totaal) negeren...! Dat komt ons zeer duur te staan. Dat kost ons het leven en de zaligheid.

v. A.

predikant G.J.D. Schotel (1807-1892) er weinig mee op. Hij schreef: 'Dit dor, scholastiek voetiaans godgeleerd boekje, verdrong niet alleen het Kort Begrip maar bijna alle catechiseerboekjes. Het ging met dit boekje als met de psalmberijming van Datheen, het volk was er zot naar en geloofde dat het van godsdienst zou veranderen, wanneer het zelf of hunne kinderen uit een ander leerboek onderwezen werden.'

Opvallend is dat een aantal van deze vragen met name gericht zijn op de bevindelijke aspecten van de geloofsleer. Er mag in dat opzicht gerust van een verrijking worden gesproken.

Ook uit onverdachte hoek kwam er kritiek. Niemand minder dan Hendrik de Cock zei: 'Ik ben er weleens bij bepaald en ik geloof het ook, dat zelfs de geloofshelden onzes Vaderlands zoals Hellenbroek (...) door het uitgeven van hun vragenboekjes geen nut maar schade aan de kerk gedaan hebben. Niet dat ik hun vraagboekjes afkeur, die alleszins op de waarheid gegrond zijn, maar de kerk had er geen behoefte aan.' Daarom wilde De Cock Hellenbroeks vragenboekje vervangen door de Heidelbergse Catechismus en het eerder genoemde Kort Begrip. Dat lukte niet, want daarvoor had "Hellenbroek" al teveel wortel geschoten.

Ledeboer was overigens wél zeer te spreken over het vragenboekje. Toen hij het - op aanraden van een catechisant(!) - gelezen had, wilde hij niet anders meer dan catechiseren uit dit vragenboekje. Zonder af te doen aan de positieve waardering voor het boekje, is het een goede zaak dat de synodale commissie het vragenboekje heeft uitgebreid met 'ankerplaatsen' (vindplaatsen in de Bijbel), kernbegrippen, leesstukjes, gespreksvragen en illustraties. Met veel genoegen heb ik het afgelopen jaar uit deze nieuwe uitgave mogen catechiseren.

(wordt vervolgd)

Uit de Grote Catechismus van Westminster:

Vraag 57: Welke genadegaven heeft Christus door Zijn Middelaarschap verworven?

Antwoord: Christus heeft door Zijn Middelaarschap verlossing verworven¹, samen met alle andere genadegaven van het genadeverbond.²

1. Hebr. 9:12 • 2. 2 Kor. 1:20.

Vraag 58: Hoe krijgen wij deel aan de genadegaven die Christus heeft verworven?

Antwoord: Wij krijgen deel aan de genadegaven die Christus heeft verworven doordat zij aan ons worden toegepast.¹ Dit is in het bijzonder het werk van God de Heilige Geest.²

1. Joh. 1:11-12 • 2. Tit. 3:5-6.

Vraag 59: Wie worden deelgenoot gemaakt van de verlossing door Jezus Christus?

Antwoord: De verlossing wordt zeker toegepast en krachtdadig meegedeeld aan al diegenen voor wie Christus dat heeft verworven.¹ Zij worden op Zijn tijd door de Heilige Geest in staat gesteld om in overeenstemming met het Evangelie in Christus te geloven.²

1. Ef. 1:13-14; Joh. 6:37, 39; Joh. 10:15-16 • 2. Ef. 2:8; 2 Kor. 4:13.

DE GROTE CATECHISMUS VAN WESTMINSTER

Overgenomen uit 'Gewogen Woorden', Thera Tanis-Baars/prof.dr. A. Baars, de Banier Uitgeverij

Herinneringen aan de pastorie

Een domineeskind

Een- en andermaal maakte ik u deelgenoot van herinneringen aan de pastorie. Herinneringen die heimwee opriepen naar het leven in de pastorie. Opnieuw herinnerde ik me een gebeurtenis uit mijn kinderjaren in de pastorie.

De aanleiding waren de lezenswaardige artikelen van ds. A. Schreuder in De Saambinder met als opschrift: 'Twee regenbogen'. Ds. Schreuder schreef hoe de regenboog een herinnering is aan Genesis 9 waar na de zondvloed de Heere met Noach Zijn verbond opricht: 'Mijn boog heb ik gegeven in de wolken; die zal zijn tot een teken des verbonds tussen mij en tussen de aarde'.
Wie kijkt zo weleens naar de regenboog? luidde de vraag van ds. Schreuder. Vooral die vraag herinnerde mij aan een voorval dat op mij als kind een onuitwisbare indruk maakte.

Als Amos, de veeherder

Mijn vader had geen universitaire opleiding genoten. Hij was als Amos: een veeherder. Deze achtergrond kwam soms goed van pas in de gemeenten die hij diende en waar veel agrariërs of landbouwers waren. Hij leefde erg mee met het wel en wee van deze mensen die voor een groot gedeelte direct afhankelijk waren van de natuur.

Als in de zomer na langdurige regenval de koeien met een gekromde rug in de hoek van het weiland in de modder stonden of het hooi dreigde te verrotten op het land, bezocht hij deze mensen soms in de stal of op het land. En als het weken niet geregend had en de koeien loeiend bij het hek stonden en het gewas in de brandende zon stond te verpieteren, hoorden we 's zondags in de kerk een smeekgebed tot de Heere, of Hij onverdiend de sluisen des hemels wilde openen. Ook de preken op bid- en dankdagen getuigden van diepe afhankelijkheid van de Schepper van hemel en aarde.

*Die 'd aarde kroont met gunst en zegen,
en haar besproeit met vruchtbarren regen.*

*Toen de bui afzakte en de zon doorbrak,
tekende de regenboog zich af tegen de lucht,
fel gekleurd in al zijn glorie.*

Het was op een zomeravond na zo'n lange, droge periode dat de lucht van wolken zwart werd en een onweersbui snel dichterbij kwam. Toen de bui losbarstte, dacht ik, als kind, aan het gebed tot de Heere. Je zag als het ware de verhoging op dat gebed.

Toen de bui afzakte en de zon doorbrak, tekende de regenboog zich af tegen de lucht, fel gekleurd in al zijn glorie. Een indrukwekkend gezicht.

Maar ik zag meer. Mijn vader stond buiten voor de pastorie onder het afdak van de voordeur in zijn karakteristieke houding: zijn handen op zijn rug naar de lucht te kijken. Over zijn wangen zag ik tranen lopen. Dat maakte nog het meeste indruk. Want ik begreep zonder woorden dat mijn vader, na het spreken in de natuur en het tonen van de boog in de lucht, een indruk had van de trouw van de Heere. Niet alleen dat Hij onverdiend de nodige regen schonk voor het kwijnende gewas, maar dat opnieuw het teken van Gods onwankelbare trouw zichtbaar was.

Op zondag zongen we:

*Een milden regen zondt G', o HEER',
Op Uw bezwijkend' erf'nis neer,
Om sterkt' aan haar te geven.*

Schril contrast

Mijn herinnering gaat zo'n veertig jaar terug. Toen konden we niet bevroeden dat er ooit over iemands LHBTI-zijn gesproken zou worden en dat genderneutraliteit een thema op hoog niveau zou zijn. Wat staat deze herinnering aan de regenboog in schril contrast met de betekenis die er anno 2018 aan dit symbool van Gods trouw gegeven wordt.

Het was opnieuw een herinnering die heimwee opriep naar de pastorie.

Twee vrouwen in de baai verdronken

J. van 't Hul,
Lieren

Ze heetten allebei Margaret. Beiden vreesden de Heere en achtten het een eer te lijden voor Zijn Naam. Beiden werden wreed in het water van de Wigtown Bay verdronken.

De Wigtown Bay ligt in zuidwest Schotland, aan de monding van de Bladnoch River. Aan de overkant van de baai ligt het stille dorp Anwoth, waar Rutherford achter de kudde aandrong om tijdig God te zoeken.

De twee vrouwen waren Margaret Lachlane, een weduwe van 63 jaar, en Margaret Wilson, een boerendochter van 18. Ze hadden de zijde van de covenanters gekozen (mensen die weigerden om de koning te erkennen als hoofd van de kerk, omdat alleen Christus Koning van Zijn Kerk is). De Margarets woonden godsdienst-oefeningen bij in hollen en spelonken. Dat werd beschouwd als burgerlijke ongehoorzaamheid. Ze werden opgepakt en ter dood veroordeeld.

Op 11 mei 1685 werden de vrouwen aan houten palen vastgebonden in het water van de baai. Hun levenseinde is opgeschreven door de Engelse historicus Lord Macaulay. Aan hem het woord.

Twee palen in het water

De zon schijnt als de beide Margarets aan de waterkant verschijnen. Velen uit de stad hebben er zich verzameld. Het is eb als ze de oever afdalen in de richting van twee palen die de soldaten

in de bodem geslagen hebben. De oude vrouw wordt als eerste in het water geduwd en vastgebonden aan de verste paal. Vervolgens binden ze de jonge vrouw aan de andere paal.

De zeespiegel stijgt. Op de oever beginnen vrouwen te huilen. Mannen ballen de vuisten.

De voeten van beide vrouwen worden al overspoeld door bruisende golven. De jonge Margaret ziet dat de waterspiegel bij de weduwe al hoger rijst. De oude vrouw spreekt het meisje moed in: 'Al ging ik ook

in een dal der schaduw des doods, ik zou geen kwaad vrezen, want Gij zijt met mij; Uw stok en Uw staf die vertroosten mij'.

De jonge Margaret antwoordt: 'De Heere zal heden het water van de doodsjordaan voor mij klieven en ik zal het Lam aanschouwen in Zijn schoonheid'. Ze bidt of de Heere het lijden van de oude vrouw wil verkorten. Spoedig is het voor de oude Margaret Gods tijd om haar thuis te halen.

Psalm 25 en Romeinen 8

De beulen vragen Margaret Wilson of ze zich nog niet bedenkt bij het zien van het verdrinken van de weduwe. Ze antwoordt: 'Wat zie ik anders dan Christus daar worstelen? Meent u dat wij het zijn, die lijden? Nee, het is Christus in ons, want Hij zendt niemand in de strijd op eigen krachten'. Margaret Wilson zingt Psalm 25 (het verhaal gaat dat velen op de oever met haar meezingen) en citeert Romeinen 8: 'Zo is er dan geen verdoemenis voor degenen, die in Christus Jezus zijn'. Ze doet haar laatste gebed en wacht op het wassende water.

Net voordat Margaret verdrinkt, springt een soldaat in het water, maakt de touwen los en sleept haar naar de kant. Als ze wat bijgekomen is, wordt haar gevraagd of ze voor de koning wil bidden. Ze antwoordt dat ze dat natuurlijk wel wil doen, want ze wenst ieders zaligheid, 'en de verdoemenis wens ik niemand toe'.

De majoor die het vonnis ten uitvoer moet brengen, vraagt haar vervolgens om het Covenant af te zweren. Dan zal ze vrijgelaten worden. Ze weigert en zegt: 'Ik wil niet; ik ben één van Christus' kinderen; laat mij gaan'.

Op de oever smeekt haar moeder haar onder tranen om te zeggen: 'God zegene de koning'. Maar Margaret zegt: 'Bid met mij, moeder, opdat ik op het laatste ogenblik niet bezwijk'.

'Smijt haar in zee', schreeuwt opeens iemand. Twee dragonders grijpen het meisje vast. Ze waden zo ver ze kunnen door het water, werpen haar erin en houden haar onder water, net zo lang totdat ze sterft. Zo gaat Margaret Wilson in in de eeuwige heerlijkheid.

Twee graven op het kerkhof

Op het kerkhof van Wigtown liggen beide Margarets naast elkaar begraven. De teksten op hun zerk spreken van hun verdrinkingsdood, alleen maar 'omdat ze Christus toebehoorden, als het Hoofd van Zijn Kerk'.

Over de jonge Margaret staat onder meer geschreven: 'Ze werd veroordeeld door een onrechtvaardige wet, zonder enig ontzag voor hemel of hel. Noch jeugd noch ouderdom kon hun woede stoppen'.

Over de oude Margaret: 'Hier ligt Margaret Lachlane die door onrechtvaardige rechtspraak ter dood veroordeeld werd en werd vastgebonden aan een paal in de vloed'.

(wordt vervolgd)

De Margarets woonden godsdienst-oefeningen bij in hollen en spelonken. Dat werd beschouwd als burgerlijke ongehoorzaamheid. Ze werden opgepakt en ter dood veroordeeld.

Een eeuw onderwijsvrijheid

Verbonden blijven en verbinding zoeken

Werkgroep Onderwijs (Deputaatschap Kerk, Gezin, Jeugd, Onderwijs)

De herdenkingsbijeenkomsten en acties rondom 100 jaar onderwijsvrijheid zijn voorbij. Enerzijds was er weemoed, omdat het ideaal van de openbare school met de Bijbel niet gerealiseerd is. Anderzijds was er dankbaarheid, want bijna honderd procent van onze kinderen en jongeren konden reformatorisch of christelijk onderwijs volgen.

Nog steeds kunnen ouders hun kind (of hun kinderen) naar een school sturen waar Bijbelse uitgangspunten worden gehanteerd. Blijven we ons realiseren wat deze mogelijkheid betekent? Is de herdenking aan ons voorbijgegaan? Gelukkig is tijdens ouderavonden, ledenvergaderingen en teambijeenkomsten de herdenking wel aan de orde geweest. Via het beschikbare materiaal kon men zien hoe het onderwijs zich heeft ontwikkeld, wat er tot stand is gekomen en wat er vandaag nog mag zijn. Ervaren we de waarde ervan?

Een van de laatste landelijke bijeenkomsten werd gehouden op 17 november. Tijdens die bijeenkomst kwam ons Nederlandse onderwijssysteem uitvoerig aan de orde. Het is een bijzonder systeem, omdat het onderwijs voor iedereen volledig bekostigd wordt. Aanwezig waren vertegenwoordigers van uiteenlopende richtingen. In het gesprek met elkaar bleek dat scholen van openbaar, christelijk en rooms-katholiek onderwijs steeds meer op elkaar zijn gaan lijken. Er is nauwelijks meer verschil in cultuur en sfeer. Deze ontwikkeling van de laatste veertig jaar wordt door voorstanders van openbaar onderwijs opgepakt. Zij vinden het huidige onderwijssysteem achterhaald: Er moet één type onderwijs komen. Ande-

ren beklemtonen juist de waarde van het huidige systeem. Ouders kunnen zelf een school voor hun kinderen kiezen.

De vraag rijst: Ouders, politici, scholen, kerken: Hoe denken wij over dit streven naar één onderwijstype? Gaan we erin mee, of geven we het voorrecht van onderwijsvrijheid een nieuw elan?

Voor de ouders

Weest u zich bewust van de mogelijkheid om voor eigen onderwijs te kiezen. Het is niet teveel gezegd - het is zelfs wetenschappelijk aangetoond - dat het voor kinderen en jongeren van grote waarde is om onderwijs in de lijn van gezin en kerk te krijgen. In de meeste gevallen is het voor u mogelijk om de lijn gezin-kerk-school te handhaven.

Toch blijkt dat in sommige delen van ons land ouders meer hechten aan thuisnabijheid en kwaliteit, dan aan Bijbelse identiteit. Ouders, blijf verbonden aan onze scholen! Het zijn scholen waar de leerkrachten Bijbels onderwijs geven, zoals uw kinderen het ook van u horen. Er wordt op alle gebieden gewerkt aan verbinding met Bijbelse normen en waarden. Als dat waarde voor u heeft, is de keuze toch niet zo moeilijk? Verreweg de meeste ouders kiezen gelukkig onvoorwaardelijk voor reformatorisch onderwijs.

Voor de scholen

Scholen, blijf verbonden met het verleden en houdt in het heden door verbinding elkaar vast. Dat geldt in verschillende opzichten. Zomaar enkele punten van bezinning en gebed:

1. Blijf verbonden met de geschiedenis van uw school. De scholen staan op de schouders van het voorgeslacht. Weet u nog welk voorgeslacht? Weet u om welke redenen het vanaf de oprichting van de school ging? Wat waren de diepste motieven? Het verdient aanbeveling een deel van geschiedenis regelmatig naar voren te laten komen. Dat kan op vergaderingen en door het thema te plaatsen op de jaaragenda. Zou de geschiedenis van de school ook niet een plaats op de website moeten hebben? Het is een taak van directeuren, bestuurders en toezichthouders het verleden levendig te houden.
2. Zoek binnen alle geledingen op school naar verbinding vanuit de Bijbelse beginselen. Dat geldt ook voor leerkrachten en leden van de medezeggenschapsraad. Zoek de verbinding van honderd jaar onderwijsvrijheid met 500 jaar Reformatie. De vijf sola's spreken toch vandaag nog steeds? Sola Gratia, Sola Fide, Sola Scriptura, Sola Christus, Sola Deo Gloria.
3. Verbinding zoeken lijkt gemakkelijk, maar het vereist zelfverloochening. Kerken kennen interne verschillen en verschillen ook onderling van elkaar. Dat is op school te merken. Er zijn momenteel verschillende thema's die eerder verwijdering veroorzaken dan voor verbinding zorgen. Denk aan leer- en levensstijl. Houd elkaar vast. Hanteer als school een helder beleid. Elk schoolbestuur is autonoom, maar als zij zich aan Schrift en belijdenis gebonden weet, is verbinding zoeken - gelet op het verleden - een vanzelfsprekendheid!

Verbinding zoeken kan, mag en is nodig. Er zijn vanuit de politiek steeds bedreigingen. Misschien valt het met dit nieuwe kabinet nog mee, maar sommige politici houden vast aan hun ideaal om het onderwijssysteem totaal te veranderen. Wij weten echter: De Heere regeert. Zouden we dan niet omwille van onze kinderen in gezin, kerk en school bovenal de verbinding zoeken bij het Woord van God en bij de God van dit Woord?

Gewoonte en verwachting

Het oude jaar ligt weer achter ons

Het zal niet altijd meevallen, zei een familielid jaren geleden tegen me, om in praktijk te brengen wat de Heere Jezus zegt in Lukas 9:62: 'Niemand die zijn hand aan den ploeg slaat en ziet naar het hetgeen achter is, is bekwaam tot het koninkrijk Gods'. Wat hij zei is de waarheid.

ds. C. Vogelaar,
Clifton (VS)

Het oude jaar ligt weer achter ons. Die laatste avond van het jaar was hier gelukkig geen vuurwerk, geweld, vandalisme of lawaai. Misschien was het in het hartje van grote steden anders, maar hier was het overal rustig. Het had altijd iets benauwends voor me, alle herrie en geweld. Het oude jaar ligt dan weer achter ons. Een jaar met zoveel zonde, schuld, verdriet en rouw. Indrukken van de kortstondigheid van ons leven moeten maar niet door het oudejaarsgeraas verdreven worden.

Onze tekst voor die avond was: Psalm 90:10b: 'En wij vliegen daarheen'. Als een opgejaagde vogel, of als een pijl met grote snelheid op het doel afgeschoten. En waarheen gaat dan die pijlsnelle reis? Deze Psalm spreekt ook van onze

dagen die heengaan door Gods verbolgenheid en van jaren doorgebracht als een gedachte, als een fluistering, als een geluid dat nauwelijks hoorbaar is en dat zo voorbij is.

Achterom zien

Tijdens de laatste dagen van het jaar is er voor velen die rouwdragen en alleen zijn, vaak pijn en gemis om datgene wat voorbij is en niet meer terugkomen zal. De Heere mocht in de gemeenten hier en in het oude vaderland, met alle droefheid en rouw, een plaats geven aan Zijn voeten. Hij troost het hart dat schreiend tot Hem vlucht. Eén van mijn wellicht ongewone gewoontes is, later op zo'n oudjaarsavond nog eens in het verleden te duiken. Albums met foto's of gedenkboeken van gemeenten waar je hebt mogen dienen, zijn daar

dienstbaar voor. Als het dan maar mag zijn: 'Ik zal gedenken hoe voor dezen ons de Heere heeft gunst bewezen'. Een versje dat ons ter gelegenheid van ons 12 ½-jarig huwelijksjubileum in onze eerste gemeente werd toegezongen. Dan zou het tot verwondering en verootmoediging kunnen leiden. Een plaats die ons betaamt, maar waar je wel gebracht moet worden. Vaak is een ander gevoel echter overheersend. Weemoed, gemis van wat voorbij is. Maar als de Heere Zelf je geeft terug te zien, is het anders. Een terugleiding op de weg die achter je ligt, geeft verwondering over de trouw van Hem, Die Zijn woord en belofte ook in het achterliggende jaar waargemaakt heeft. 'En Hij leidde hen op een rechten weg, om te gaan tot een stad ter woning' (Ps. 107:7).

Zijn trouw is gebleken tegenover ontrouw, wankelmoedigheid, ongeloof en afdwalingen van ons. Dan blijft er aan onze kant alleen schuld over. Maar als we mogen overdenken wie de Heere geweest is, mogen we wel beschaamd en verlegen zijn. Overladen werden we met Zijn gunstbewijzen. Hoe zullen we dan die trouwe Heere voor Zijn genâ vergelden?

Wens voor het nieuwe jaar

Op nieuwjaarsmorgen hebben we gesproken over het laatste gedeelte van Psalm 90, vers 16 en 17: 'Laat Uw werk aan Uw knechten gezien worden, en Uw heerlijkheid over hun kinderen. En de liefelijkheid des HEEREN onzes Gods zij over ons; en bevestig Gij het werk onzer handen over ons, ja, het werk onzer handen, bevestig dat'.

Gods werk, daar gaat het om. Wat van ons is, zal als hout, hooi en stoppelen verbrand worden. Mochten we er in het nieuwe jaar om schreeuwen dat het dierbare Gods-werk ook in de gemeenten maar gezien mocht worden. Zijn werk voor ons, Zijn werk in ons. Het werk van een Drie-enig God, het werk van de dierbare Christus, door Zijn Geest toegepast in de harten van zondaren die vijanden waren. Mensenwerk verwoest, verscheurt en breekt af. Maar al wat Hij wrocht, zal juichen tot Zijn eer.

Van harte onze geliefde medebroeders in de bediening, studenten, ambtsdragers, vrienden en allen die Sion beminnen, Gods zegen toegewenst voor het nieuwe jaar. Dat we in plaats van naar hetgeen achter ons is, maar mochten opzien tot Hem Die ook nu de teugels van het wereldbewind in handen heeft en Zijn raad volvoeren zal. Wat is het toch gelukkig en vertroostend dat Hij zorgt voor Zijn Kerk en voor Zijn eer.

Zo wit als de sneeuw

mevr. A. Janse-Pieterman. Rijssen

Daphne schuift 's morgens haar gordijnen open. Ze kan het niet geloven. Er is van nacht een dik pak sneeuw gevallen. Ze springt in haar kamer rond. Heerlijk! Nu kan ze een hele dag met haar vriendinnen in de sneeuw spelen.

Sneeuw! Prachtig. Je kunt er naar blijven kijken. Zo mooi, zo wit. David bad: 'Was mij, en ik zal witter zijn dan sneeuw' (Ps. 51:9). Dit gebed bad hij niet zomaar. David was in grote zonden gevallen. Hij was verliefd geworden op een andere vrouw. Een grote zonde tegen het zevende gebod. Overspel. David voelde het: mijn hart is zo zondig, zo zwart. Maar nu kan de Heere

alleen mijn hart reinigen. Dat is steeds nodig. Ook al mocht David een kind van God zijn. Jesaja spreekt erover: 'Al waren uw zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als de sneeuw' (Jes. 1:18). Je bent nooit té zondig. Omdat Christus voor ons tot zonde geworden is (2 Kor. 5:21). Denk daar maar aan als het weer een keer sneeuwt. Mijn hart is zwart! Máár Hij wil jouw hart nog reinigen. Wat is dat nodig. Iedere dag opnieuw. Ook als je een nieuw hart mag hebben. Ook dan zondig je iedere dag weer. Wat maakt dit het hart van Gods kinderen vaak verdrietig. Paulus zegt het: 'Het goede wat ik wil, dat doe ik niet' (Rom. 7:19). Hoe is dit bij jou? Heb je al gezien hoe zwart je hart is? Alleen als je mag zien op de Heere Jezus, het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt, is er hoop

(Joh. 1:29). Toch wel! Iedere sneeuwvlok wijst eigenlijk heen naar het bloed van Jezus Christus dat reinigt van alle zonden. Mag het zo al sneeuwen in jouw leven? Laat je gebed ook in dit nieuwe jaar steeds opnieuw zijn: 'Was mij! En ik zal witter zijn dan sneeuw!'

vervolgverhaal

2

Palko de kleine evangelist

J.W. van den Berg

Palko lijkt net een vogeltje, dat uit de kooi ontsnapt, zijn vrijheid uitjubelt. 'Hallo!' begroet hij zijn geliefde bergen. Hallo, hallo, hallo!" zingt de echo terug. 'Oehoe, oehoe! Ik kom, ik ko-hom!'

'Welkom, welkom!' roepen de bergen. In hun volle schoonheid staan ze daar, de witte toppen fel afstekend tegen een teerblauwe lucht. 'Hier ben ik weer! Hier ben ik weer!' 't Is alsof Palko een orgeltje in zijn keel heeft, zo jubelt hij het uit. Hij zet de zware kruik even naast zich op het pad, gooit de stok aan de kant en zwaait met beide armen een hartelijke groet aan zijn majestueuze vrienden. Dan pakt hij zijn spullen weer op en haast zich verder. Het pad loopt nu een eind door het bos, waar nog dikke plakken sneeuw liggen. Als Palko even stilstaat om de rugzak wat vaster te sjoeren, klinkt

er plotseling achter hem een stem. 'Goede morgen Palko, ben je ook al hier?' 'Goede morgen oompje', zegt Palko verrast, terwijl hij zijn hand uitsteekt. 'Ik ben vooruit gelopen om de hut klaar te maken.' 'Ik ben benieuwd of hij er nog staat, m'n jongen', zegt Liska de houthakker. 'De sneeuw kan hem wel vernield hebben. Maar ik moet verder Palko, ik zie je straks wel.'

Liska loopt een zijpad op dat dwars door het bos naar het huis van de boswachter voert. Palko vervolgt zijn weg. De hut! De

hut van hem en van grootvader! Zal hij er nog staan? Onwillekeurig gaat hij nog sneller lopen. Hoe hoger hij komt, hoe meer houthakkershutten hij ziet. Uit sommige kringelt wat rook, een teken dat ze al bewoond zijn. Meer dan één hut is door de zware sneeuwval veranderd in een wrak. Verscheidene beekjes zijn door de smeltende sneeuw zo gezwollen dat ze hier en daar de weg naar boven onbegaanbaar maken. Ze noodzaken Palko tot een flinke omweg.

1 Een Slowaakse manier van groeten.

Boekennieuws

Genezing door Zijn striemen

"Genezing door Zijn striemen", Johannes Calvijn; uitg. Den Hertog, Houten. 155 pag.; € 19,90.

Opnieuw is in het jaar van Reformatieherdenking een boek van een bekende reformator, Calvijn, uitgekomen. In de geest van deze reformator zet ik mij in de adventstijd aan het schrijven van een recensie over zijn lijdenspreken. U weet wel dat Calvijn zich in zijn preken niet richtte op het kerkelijk jaar, omdat hij de Bijbelboeken vers voor vers behandelde. Zo kon het gebeuren dat hij op Pasen het Kerstevangelie behandelde en in de adventstijd lijdensstof behandelde.

Het boek "Genezing door Zijn striemen" bevat zeven preken over het slot van Jesaja 52 en Jesaja 53, gehouden in 1558. We zijn de vertaalsters erkentelijk dat ze deze preken uit het Frans hebben vertaald en daarbij gezorgd hebben voor kortere stukjes, zodat ze in gedeelten gelezen kunnen worden. Want ze zijn zeer de moeite waard!

Niets laat Calvijn over van de mens. Alles wat van 'papist en hypocriet' is, breekt hij af. Hoor wat hij erover zegt: 'Ieder volgde zijn eigen weg! Dat wil zeggen dat ieder op weg is naar de hel en zich in het verderf stort wanneer hij zijn eigen weg volgt'.

Ernstig zegt hij het oordeel over de goddelozen aan, en lieflijk

weet hij de bekommerde Kerk te wijzen op de enige Zaligmaker. 'Let erop dat wij, wanneer wij naar onszelf kijken, wel bang moeten zijn, omdat God onze tegenpartij is en onze Rechter. En verder, in de tweede plaats, moeten wij concluderen dat er geen middel in hemel of op aarde is om ons met God te verzoenen dan de prijs die onze Heere Jezus Christus heeft betaald, te weten Zijn lijden en dood. Hebben we die?'

Met zulke eerlijke vragen wil Calvijn ons in grondig zelfonderzoek op de knieën brengen voor het aangezicht Gods. Graag zou ik veel meer noemen. Maar het allerliefst zie ik dit boek in handen van jong en oud om te lezen en biddend te overdenken.

ds. E. Hakvoort, Norwich (Can.)

Mijn raad zal bestaan

"Mijn raad zal bestaan" (Bijbels dagboek), ds. Joh. van der Poel; uitg. De Banier, Apeldoorn; € 19,95

Onder de titel "Mijn raad zal bestaan" verscheen een Bijbels dagboek samengesteld uit het nagelaten werk van ds. Joh. van der Poel (1909-1981). Wéér een dagboek? Er zijn er al zoveel! Ja, dat is waar. In het Reformatorisch Dagblad van 9 december 2017 werd een overzicht gegeven van Bijbelse dagboeken voor 2018. Maar liefst 33 stuks... Ze zijn er te kust en te keur: voor mannen, vrouwen, jongeren. Aan de hand van teksten uit de vertrouwde Statenvertaling en daarbuiten. Van sommige exemplaren ben ik geneigd te zeggen: Dág boek!

Vanouds werd onder ons "Korenaren uit de volle oogst" gelezen, of "Uit Baca's vallei", beide van ds. J.C. Philpot. Mijn ouders en grootouders hadden daar genoeg aan, samen met de dagelijkse scheurkalender. Nu zijn er zelfs dagboeken van oudvaders, die nog nooit van een Bijbels dagboek hadden gehoord. Het zij zo. Ook het dagboek "Mijn raad zal bestaan" is in deze vorm nooit door ds. Van der Poel samengesteld. Toch is het absoluut een aanwinst. Met de hem zo karakteristieke, kenmerkende woordkeus wist hij hoorders te treffen, met de bede dat God daardoor harten zou willen treffen. Het begrip 'woordkunstenaar' komt mij te werelds voor. Toch was ds. Van der Poel er wel één. Het bevindelijke genadewerk wordt in elke meditatie verklaard. Gunnend, onderwijzend, vertroostend en bemoedigend, maar ook afsnijnd, toepasselijk: 'Volk, nu moet u eens indenken welke lieve geeste-

lijke strekkingen daarin liggen', schrijft hij als het over de biddende Hanna gaat (24 april). En over Mefibóseth: 'God zoekt het kleinste en het minste' (8 augustus). Over Naäman lezen we: 'En voordat Naäman van zijn melaatsheid genezen werd, moest hij nog van een veel groter kwaal genezen worden. Hij moest namelijk van zichzelf genezen worden om zich te laten genezen'. We vonden in dit dagboek één onjuistheid: Jozef, de man van Maria, zou een kleinzoon van David zijn geweest. Nee, David was niet zijn grootvader (18 december), maar een voorvader. Tussen David en Jozef liggen 28 generaties. Maar dit doet niet de minste afbreuk aan onze grote waardering voor dit dagboek, waarvan begin februari reeds de derde druk verschijnt. We wensen het in vele handen, onder ons en daarbuiten.

J. Mastenbroek, Gouda

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Beroepen:

Te Carterton (Nieuw-Zeeland),
ds. D.W. Tuinier te Waarde;
Te Gouda (als zendingspredikant voor
Albanië), ds. P.D. den Haan te Tholen;
Te Werkendam,
ds. J.M.D. de Heer te Middelburg-Centrum.

Bedankt:

Voor Bodegraven, Lelystad en Oostkapelle,
ds. P.G. Heijkamp te Emmeloord;
Voor Grand Rapids-Covell Avenue
(Michigan, VS),
ds. E. Hakvoort te Norwich (Ontario, Canada);
Voor 's-Gravenzande,
ds. B. Labee te Veenendaal;
Voor Lynden (Washington, VS),
ds. A.H. Verhoef te St. Catharines
(Ontario, Canada);
Voor Markham (Ontario, Canada) en Terneuzen,
ds. C. Sonneveld te Krabbendijke;
Voor Picture Butte (Alberta, Canada),
ds. C. van Krimpen te Yerseke;
Voor Ridderkerk,
ds. J.M.D. de Heer te Middelburg-Centrum;
Voor Rock Valley (Iowa, VS),
ds. A. Schot te Nunspeet;
Voor Rotterdam-Alexanderpolder,
ds. H.A. van Zetten te Benthuizen;

Voor Sioux Center (Iowa, VS),
ds. J.B. Zippro te Groningen;
Voor Uddel,
ds. B.J. van Boven te De Valk-Wekerom;
Voor Waardenburg,
ds. C. Hogchem te Genemuiden;
Voor Wolphaartsdijk,
ds. J. van Laar te Rijssen-West.

DOVENDIENST TE GOUDA

Op zaterdag 13 januari hoopt ds. G.W.S. Mulder voor te gaan in een aangepaste kerkdienst voor doven en slechthorenden in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Gouda. Deze dienst begint om 15.00 uur. Horenden zijn eveneens hartelijk welkom.

AANGEPASTE KERKDIENTST TE NIEUWERKERK

Op zaterdag 20 januari wordt een aangepaste kerkdienst gehouden in de kerk van de Gereformeerde Gemeente te Nieuwerkerk. Aanvang 14.30 uur.
Ds. A.P. Baaijens hoopt te spreken over: de opwekking van de jongeling te Naïn, n.a.v. Lukas 7:11-17.

VAN HET CURATORIUM

In 2017 werden we verblijd met de ontvangst

van vele collecten en giften voor onze Theologische School. We mogen daarin opmerken dat deze een grote plaats in onze gemeenten inneemt. Dat stemt tot verwondering. Daarvoor willen u langs deze weg graag namens het curatorium, docenten en studenten hartelijk bedanken.

We maken van deze gelegenheid tevens gebruik u dringend te verzoeken - en dat geldt met name de kerkenraden - de naam van de gemeente bij de overschrijving te vermelden. Voorheen werd op de bankafschriften door de bank de naam en het adres vermeld van wie de collecte of gift is. Dat wordt door de bank niet meer gedaan. Het is derhalve dan niet bekend van wie de collecte of gift ontvangen is.

Mogen wij tegelijkertijd al de arbeid op onze Theologische School bij de voortduur in uw gebed en milddadigheid aanbevelen?

Namens het curatorium van de
Theologische School,
K.H. de Heer, penningmeester

MUTATIE KERKELIJK JAARBOEK 2017

Pagina 213, **gemeente 's-GRAVENPOLDER**.
Scriba van de diaconie is nu:
J.J. Tolhoek, Seringestraat 5,
4431 DZ 's-Gravenpolder, tel. (0113) 311071,
e-mail: diaconie@gergemsgravenpolder.nl

Berichten

SYNDROOM VAN TURNER - EEN BIJeenKOMST VOOR VROUWEN EN MEISJES

Vrouwen en jongedames met het Syndroom van Turner (en hun gezinsleden en/of partners) zijn hartelijk welkom op zaterdag 3 februari in één van de zalen van de kerk van de Gereformeerde Gemeente te Woerden voor het bijwonen van een bijeenkomst. Het thema in deze bijeenkomst is: Groeien in kleine stapjes dat vanuit eigen ervaringen wordt ingeleid door Hanneke van de Kieft. Aanvang 10.00 uur. Vanaf 9.30 uur staat de koffie/thee klaar. Vanaf circa 12.30 uur is er

een gezamenlijke maaltijd. Voor de kinderen uit het gezin, die het morgen-programma niet meemaken, is er opvang.

Aanmelding wordt op prijs gesteld, uiterlijk 31 januari (dit kan ook per mail). Voor leden van Helpende Handen is de bijeenkomst gratis. Niet-leden wordt een bijdrage in de kosten gevraagd.

Aanmelden en informatie 0348-48 99 70 of info@helpendehanden.nl

HELPEDE HANDEN ORGANISEERT 'GEEF ME DE 5'-AVONDEN

Uit een onderzoek van Helpende Handen

onder ouders van kinderen met autisme blijkt, dat er behoefte is aan informatie over autisme en het omgaan met autisme. Daarom organiseert Helpende Handen voor haar leden zes regionale avonden over 'Geef me de 5'.

Colette de Bruin zal handvatten aanreiken waarmee ouders leren hun communicatie af te stemmen en toe te passen op het denken van hun kind met autisme.

Waar en wanneer?

Donderdagavond 1 maart in Goes;
Dinsdagavond 27 maart in Kampen;
Donderdagavond 31 mei in Rijssen.

In het najaar worden er bijeenkomsten gehouden in de regio's Amersfoort, Dordrecht en Lisse.

Kosten:

Leden Helpende Handen: € 7,50 p.p. (normaal € 15,-).

Niet-leden ontvangen voor 1 persoon gratis toegang na aanmelding als lid via www.helpendehanden.nl/geefmede5.

Voor meer informatie en aanmelden: www.helpendehanden.nl/geefmede5.

UITNODIGING WINTERCONFERENTIE STUDERENDEN

Alle studenten aan universiteiten en HBO-instellingen zijn vrijdag 26 januari van harte welkom op de winterconferentie van de Werkgroep voor studenten van de Gereformeerde Gemeenten. De conferentie begint met een maaltijd. Ds. G. Clements verzorgt hierna een lezing over het thema "Evangelie in de eindtijd. De einden der aarde bereikt?". Jan-Kees Kooijman verzorgt het coreferaat. Na de pauze volgt een bespreking in groepen.

Plaats: Driestar Educatief, Burg. Jamessingel 2, Gouda.

Tijd: inloop vanaf 17.00 uur; opening: 17.30 uur; maaltijd: 17.45 uur; aanvang lezing: 19.00 uur; sluiting om ca. 21.45 uur.

Kosten: € 5,- p.p. (graag vooraf overmaken

op IBAN: NL27RABO0322429994 t.n.v. Studerenden Ger. Gem. o.v.v. voor- en achternaam).

Aanmelden kan via onze website www.werkgroepstudenten.nl tot uiterlijk 22 januari. Op onze website kun je meer informatie over de conferentie vinden.

JEUGDBOND - TOERUSTINGSCURSUS 'BIJBELSTUDIE MET GROEPEN'

Deze cursus bestaat uit drie onderdelen:

* Hoe lees ik de Bijbel?

* Hoe zet ik een Bijbelstudie op?

* Hoe leid ik het groepsgepraak rondom de Bijbel?

Waar?: kerkgebouw Gereformeerde Gemeente Kapelle-Biezelinge.

Wanneer?: donderdag 8, 22 en 29 maart.

Cursusleiding: Dirk-Jan Nijsink.

Tijden: 19.45 tot 22.00 uur.

Kosten: € 35,- p.p.

Voor wie?: o.a. leidinggevend en leden van Bijbelstudiekringen, catecheten.

Opgeven en meer informatie: www.jbgg.nl/bijbelbezen.

CD 'MUZIEK UIT DE WESTERKERK' TE UTRECHT

Bij het vertrek uit de Westerkerk is er vanuit de Gereformeerde Gemeente van Utrecht een dubbel-cd gemaakt, uitge-

voerd door musici uit de gemeente, met orgelsoli en koor- en samenzang rondom het monumentale Quellhorstorgel uit 1813. De cd is te bestellen via cdwesterkerk@gmail.com en kost € 15,-. De opbrengst is voor de bouw van de nieuwe kerk.

ORGEL- EN ZANGAVONDEN

Gouda

Orgel- en samenzangavond op zaterdag 27 januari, aanvang 20.00 uur, in de kerk van de Gereformeerde Gemeente te Gouda, m.m.v. Minne Veldman, orgel.

Terwolde-de Vecht

Psalmzangavond met bovenstem op zaterdag 20 januari, aanvang 19.00 uur, in de kerk van de Gereformeerde Gemeente te Terwolde-De Vecht, m.m.v. verschillende instrumentalisten. Opening, toelichting op enkele te zingen Psalmen en sluiting door ds. K. Boeder. Collecte t.b.v. kerk.

Werkendam

Psalmzangavond (met bovenstem) op zaterdag 20 januari, aanvang 19.30 uur, in de Bethelkerk van de Gereformeerde Gemeente te Werkendam. André Nieuwkoop, orgel.

Algehele leiding: student P.C. Vlot. Collecte t.b.v. bouwfonds.

Naar aanleiding van de artikelen over pleegzorg (De Saambinder 21 en 28 december) ontving de redactie onderstaand gedicht van een moeder.

Mijn zoon verloren

Ik heb vandaag mijn zoon verloren,
nee, nee, nee, niet door de dood,
maar op een heel andere wijze
daarin is mijn verdriet heel groot.

Ik heb vandaag mijn zoon gegeven
aan hen die beter voor hem zijn
ik heb hem laten gaan, en voel nu
een onbeschrijfelijk diepe pijn.

Ik heb vandaag mijn keus bevestigd
omdat 't voor hem het beste is,
maar ondanks mijn wijze keuze
voel ik dat ik hem nu al mis.

Ik heb vandaag mijn doopbelofte
gelegd in handen, niet van mij
maar 't maakt me nu en nooit te nimmer
van mijn verantwoordelijkheden vrij.

Ik heb vandaag, 't was aller-moeilijkst,
mijn lieve jongen laten gaan,
omdat ik voor nu, en niet langer
voor zijn opgroeien in kon staan.

Ik weet, ik deed het allerbeste
hij wilde graag, het lijkt hem fijn,
om nu en in het komende,
van een ander, pleegkind te zijn.

Een moeder

Kerkdiensten

ZONDAG 14 JANUARI 2018

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. A.P. Baaijens; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Alblasserdam 9.30 uur ds. B. van der Heiden en 14.30 uur ds. M.H. Schot; Alphen a/d Rijn 10.00 en 16.00 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Amsterdam 16.00 uur ds. P. Mulder; Apeldoorn 10.00 en 16.00 uur (H.D.) ds. R.A.M. Visser; Arnhem 17.30 uur ds. D.W. Tuinier; Barendrecht 10.00 uur ds. J. Mijnders en 18.00 uur ds. B. Labee; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; Beekbergen 10.00 uur ds. A. Schreuder en 19.00 uur ds. S.W. Janse; Benthuizen 9.30 (H.D.) en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Berkenwoude 19.00 uur ds. G. Clements; Bodegraven 10.00 uur (H.D.) ds. C.G. Vreugdenhil en 17.00 uur ds. J.S. van der Net; Borssele 9.30 en 18.00 uur ds. D. de Wit; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. J.J. Tanis; Brakel 10.00 en 18.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. A. Verschuure; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. A. Moerkerken en 19.00 uur ds. C. Sonneveld; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Den Haag-Scheveningen 15.30 uur ds. W. Harinck; Deventer 19.00 uur ds. R.A.M. Visser; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. D.W. Tuinier; Dordrecht 17.00 uur ds. C. Harinck; Eindhoven 16.00 uur ds. C.G.

Vreugdenhil; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 9.30 en 16.00 uur ds. P.G. Heijkamp; Enkhuisen 9.30 uur ds. G. Heijkamp; Enschede 15.00 uur ds. J. van Laar; Enter 14.30 uur ds. S.W. Janse; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. J.B. Huisman; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. C. Hogchem; Goes 14.00 uur ds. C.J. Meeuse; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. G. Clements; 's-Gravenpolder 14.00 uur ds. J.M.D. de Heer; 's-Gravanzande 9.30 uur ds. J.S. van der Net; Groningen 10.00 en 16.00 uur ds. J.B. Zippro; Haamstede 18.30 uur ds. G.J. Baan; Hardinxveld-Giessendam 9.30 uur (H.D.) ds. W.J. Karels en 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. M.H. Schot; Hilversum 19.00 uur ds. W. Visscher; Hoedekenskerke 10.00 uur ds. A.J. Gunst en 14.30 uur ds. A.J. de Waard; Hoofddorp 19.00 uur ds. G.J.N. Moens; Hoogeveen 19.00 uur ds. J.B. Zippro; Hoogvliet 17.00 uur ds. H. Brons; Houten 16.00 uur ds. W.A. Zondag; Kampen 15.00 uur stud. M. Blok; Kamperland 15.00 uur ds. A.P. Baaijens; Kapelle-Biezeling 18.00 uur ds. S. Maljaars; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 10.00 uur ds. C. Harinck en 14.30 uur ds. D. de Wit; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Kruiningen 9.30 en 14.00 en 18.00 uur ds. W. Silfhout; Leerdam 10.00 en 18.00 uur ds. J. Schipper; Leiderdorp 10.00 uur ds. H. Paul; Lelystad 15.30 uur ds. J.B. Huisman; Lisse 10.00 en 16.00 uur (H.D.) ds. G.J.N. Moens; Meeuwen 9.30 uur ds. B. Labee; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. S. Maljaars; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 9.30 en 16.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Mijdrecht 10.00 (H.A.) en 19.00 uur ds. W.A. Zondag; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Naaldwijk 9.30 uur ds. J. Driessen en 16.00 uur ds. G.J. van Aalst; Nieuwdorp 9.30 en 18.30 uur ds. A.J. de Waard; Nieuwer ter Aa 15.00 uur ds. J. Schipper; Nijkerk 14.30 uur ds. G. van Manen; Nisse 14.00 uur ds. C. van Krimpen; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. A. Schot; Ooltgensplaat 14.30 uur (H.D.) ds. P.D. den Haan; Oosterend 10.00 en 16.30 uur ds. A. Vermeij; Oosterland 14.30 uur ds. H. Brons; Opheusden 10.00 en 17.30 uur ds. W. Mouw; Opperdoes 16.00 uur (H.D.) ds. G. Heijkamp; Oud-Beijerland 9.30 uur ds. G.J. van Aalst en 15.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Poederloijen 14.30 uur ds. E. Bakker; Puttershoek 15.30 uur ds. B. Labee; Rhenen 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 17.00 uur ds. B. van der Heiden; Ridderkerk-Slikkerveer 19.00 uur

stud. H.J. Agteresch; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. J. van Laar; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. S.W. Janse; Rilland-Bath 9.30 en 18.30 uur ds. M. Karens; Rotterdam-Alexanderpolder 16.00 uur ds. R. Kattenberg; Rotterdam-Centrum 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; Rotterdam-Zuidwijk 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. J.W. Verweij; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur stud. M. Blok; Sliedrecht 9.30 uur ds. A.T. Huijser en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Soest 9.30 en 16.00 uur stud. H.E.P. Fortuyn; Sprang-Capelle 19.00 uur ds. L. Blok; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. G. Hoogerland; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur stud. H.J. Agteresch; Terwolde - De Vecht 14.30 uur ds. A. Schreuder; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Tricht-Geldermalsen 10.00 uur ds. P. Mulder en 18.30 uur stud. H.E.P. Fortuyn; Uddel 10.00 uur ds. G. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. G. Pater; Utrecht 12.30 uur ds. A. Verschuure en 18.30 uur ds. P. Mulder; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; Vlaarding 10.00 uur ds. H. Brons en 16.30 uur (H.D.) ds. C. Sonneveld; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. G.J. Baan; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. C.J. Meeuse; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; Woerden 18.30 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. G.J. Baan; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. J.J. van Eckveld; Zoetermeer 10.00 en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 9.30 uur ds. C. Sonneveld en 15.30 uur ds. A.T. Huijser; Zwolle 19.00 uur ds. A. Schot.

DINSDAG 16 JANUARI 2018

Aalst 19.30 uur ds. C. Sonneveld; Oud-Beijerland 19.30 uur (GBS-dienst) ds. A. Verschuure; Terwolde - De Vecht 19.30 uur ds. B.J. van Boven.

WOENSDAG 17 JANUARI 2018

Barendrecht 19.30 uur ds. C. van Krimpen; Barneveld-Zuid 19.30 uur (H.D.) ds. G. Beens; Beekbergen 19.30 uur ds. A. Schreuder; Berkenwoude 19.30 uur ds. W.A. Zondag; Dordrecht 19.45 uur ds. S. Maljaars; Drachten 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; Goudswaard 19.30 uur ds. K. Boeder; Middelharnis 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Mijdrecht 19.30 uur ds. A. Verschuure; Ooltgensplaat 19.30 uur ds. W. Silfhout; Oude-Tonge 19.30 uur ds. D. de Wit; Puttershoek 19.30 uur ds. C.J. Meeuse; Rhenen 19.30 uur ds. F. Mulder; Rijssen-Zuid 19.30 uur ds. S.W. Janse; Rilland-Bath 19.30 uur ds. G.

“
**IEMANDS GEWETEN KAN
ZEER BEZWAARD ZIJN
OMDAT HIJ GODS NAAM
HEEFT MISBRUIKT, TERWIJL
DE VERSCHRIKKELIJKE
ZONDE VAN HET ONGELOOF
ONGEMERKT NÉT ZO DIEP IN
ZIJN HART IS GEWORTELD.**

THOMAS BOSTON

Pater; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur ds. J.S. van der Net; Scherpenisse 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Sint Annaland 19.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Soest 19.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Zwijndrecht 19.45 uur ds. J.W. Verweij.

DONDERDAG 18 JANUARI 2018

Alblasserdam 19.30 uur ds. G. van Manen; Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. J. van Rijswijk; Delft 19.30 uur ds. J.S. van der Net; Kootwijkerbroek 19.30 uur ds. G. Beens; Naaldwijk 19.45 uur ds. B. van der Heiden; Nieuwer ter Aa 19.45 uur ds. J. van Laar; Nijkerk 19.30 uur ds. W. Mouw; Ouddorp

19.30 uur ds. J. Schipper; Ridderkerk 19.30 uur ds. A. Schot; Ridderkerk-Slikkerveer 19.30 uur (voor de evangelisatie) ds. M. Joosse; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. F. Mulder; Tricht-Geldermalsen 19.30 uur ds. P. Mulder; Waardenburg 19.30 uur ds. A.T. Huijser.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 14 JANUARI 2018

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar) 16.30 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 uur evang. G. Baan; Emmen (Prinsesselaan 6 l) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen;

Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 16.00 uur evang. S. de Visser; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merksem) 10.00 en 16.30 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Advertenties

Ter gelegenheid van de kerstdagen, de jaarwisseling en mijn verjaardag heb ik veel hartelijke blijken van liefde, vriendschap en medeleven ontvangen. Graag wil ik langs deze weg allen daarvoor bedanken. Tevens wil ik van de gelegenheid gebruik maken om mijn familie, vrienden en bekenden van harte Gods nabijheid en zegen toe te wensen in 2018.

Mw. H. Baaijens-Kersseboom
Hoofdland 431
3332 RE Zwijndrecht

Wij wensen alle predikanten, emeritus predikanten, predikantsweduwen, studenten, kerkenraden, vrienden en bekenden van harte Gods onmisbare zegen toe, voor de tijd en eeuwigheid. Hartelijk dank voor de goede wensen die wij mochten ontvangen.

Ds. en Mevrouw Verweij-Pronk

Alle vrienden, familie, kennissen en bekenden willen we langs deze weg Gods zegen toewensen voor het nieuwe jaar!

Westkapelle, Fam. J. de Kok

Te huur 8-persoons vakantiewoning in Nunspeet op park direct aan het Veluwemeer. Zondagsrust en animatieteam. Met wasmachine. www.veluwemeervakantiehuis.nl

Nieuwjaarsconcert

D.V. 20 januari 2018
Hervormde Kerk in Kapelle
Minne Veldman orgel
Arjan Wouters piano &
Maurice van Dijk trompet
Leiding: Ds. A.J. de Waard
Collecte t.b.v. de Schutse,
Stephanos & de Oase
Aanvang: 19.30 uur, toegang gratis

RIDDERKERK – SINGELKERK
D.V. za 13 januari – 19.30 u/gratis
Datheensamenzangavond
Organist: Pieter Heykoop
Mediatie: Ds. A. Verschuure

Woonruimte aangeboden in Barneveld

TE HUUR: onze geheel zelfstandige woonruimte voor 1 persoon, 1 km. vanaf centrum, op de 1e verdieping (ca. 45 m²), eigen ingang en overdekt terrasje.
De huurprijs is € 550,-.
Voor meer informatie 06-49405912 of fam.morren@solcon.nl

TRAD. NIEUWJAARSCONCERT

**Bovenkerk
Kampen**

D.V.
**zaterdag
20 januari**
19.00 uur

**Urker Visserskoor
CRESCENDO**

o.l.v. Louwe Kramer, Hendrik van Veen, orgel

Cd-opname door Excellent Recordings

www.naarhetconcert.nl

WerkmetTalent.nl

Leerkracht groep 7/8 • Gomarusschool / Leiderdorp
Leerling Monteurs (Dak/Wand) • V/d Haar Dak-Wand / B'veld
Coördinator Zorg / Amb. begeleiding • Siloah / Utrecht
Sales Assistent • Sevenground / Dordrecht

Welkom op onze site!
Ruim 40.000 boeken op:
www.deroeboeken.nl

G.J. van der Vliet
begrafenisverzorging

- Begraverissen in het hele land
- Geen crematies
- Persoonlijke begeleiding met zorg, respect en stijl
- Kijk voor meer informatie op www.gjvandervliet.nl

Boekweitweg 22, 8075 CP, Elspeet
06 12934519 - 0577 492830

**Ben jij
Verpleegkundige?**

**Solliciteer dan via
werkenbij.cedrah.nl**

Cedrah
Werk. Zorg. Leven.

Studente tandheelkunde, 4e jrs, zkt per aug 2018 **kostadres/kamer in A'dam-Zuid e.o.** voor min 2 jr.
0625312830/0184414734

Kamperen op de Veluwe? Welkom op Camping Weijdehorst in Uddel.

Een gezellige camping op loopafstand van de bossen en heidevelden.

Mooie sanitaire voorzieningen, kinderactiviteiten, speelmogelijkheden, verhuur caravan etc. Tevens zijn er nog enkele seizoensplaatsen vrij, deze zijn voorzien van kunstgras. Kijk op www.weijdehorst.nl of bel 0577-402520

NATUUR- EN LANDSCHAPSCAMPING
"DE VERBORGEN HOEK"
Kom kamperen op Camping De Verborgen Hoek FRIESLAND of huur CHALET of compleet ingerichte LODGETENT (6-8 of 8-10 pers.) bij de FRIESE MEREN.
www.deverborgenhoek.nl 0514-602065

**Ben jij
Verzorgende-IG?**

**Solliciteer dan via
werkenbij.cedrah.nl**

CURSUS ORGELIMPROVISATIE
Herv. kerk Veen voor amateur-organisten van DV Ma 26 febr. t/m Vr 2 maart in 5 avonden o.l.v. Gijsbert Lekkerkerker. 10 verschillende Psalmen variaties voor de kerkdienst of thuis.
Men kan actief deelnemen of als toehoorder. Orgel met 35 registers. Voorlichtingsdemonstratie Za 17 febr. 16.00 uur Herv. kerk Veen en leerlingen bespeling van Lekkerkerker 17 febr. 19.30 uur. Herv. kerk Veen. Info: tel. 0348-444780 www.gijsbertlekkerkerker.nl Vraag de folder.

Elspeet, t.h. prachtig gelegen, schoon 4 pers. chalet. Boek nu voorjaar of zomer 2018. Meer info: 0577492864 of www.vakantieelspeet.nl

Woonruimte gezocht voor afgestudeerde in **omgeving Nijverdal** van febr. tot juli.
Tel. 0630215499

Begrafenisonderneming STAM
Molenstraat 153, 2961 AK Kinderdijk
Tel. 078 6919005 - **Geen crematies** -

**BOEKEN EN MUZIEK
VAN DER BOOM**
Voorstraat 41 - 3245 BG Sommeisdijk
Tel. (0187) 482614 - Fax (0187) 484520
www.boekhandelvanderboom.nl

Te huur voor vakantie of bed & breakfast: nostalgische schaapskooi voor 6 personen op de Veluwe in Stroe, 5 min. van bos en heide. Tel. 06 - 22 37 62 20.
www.schaphok.nl

ES Vakanties
Vakanties in eigen sfeer

OOSTENRIJK, vanaf €495,- huurt u een **stacaravan op gezinscamping**. Recreatieteam, kerkdiensten, zon, water en bergen. Info: 055-3030083 www.es-vakanties.nl

kina
begrafenisverzorging

D.W. Schipper **010-458 31 12**
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman **0182-58 39 32**
Gouda

Dag en nacht bereikbaar
WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Huize Rehoboth

Kootwijkerbroek

**Oplevering:
Juli 2018**

- ✓ 16 appartementen van 54 tot 85 m²
- ✓ Huurprijs vanaf ca. € 700,- per maand
- ✓ Uitgaande van de Gereformeerde Gemeente van Kootwijkerbroek

Informatie: 06 20 40 42 42 (Henk van Ee) www.huizerehoboth.nl

Tijdens de open dag is de bouw van de appartementen te bekijken. Een appartement huren? Wij geven u graag meer informatie.

Kosterijweg 25, Kootwijkerbroek

John Owen

Hernieuwde uitgave van
Bij U is vergeving,
gedachten bij psalm 130

In de boekhandel verkrijgbaar
of via onze site of telefonisch.
Prijs € 24.50 (incl. verzendkosten)

Zie ook onze cursussen waar
vragenderwijs de hoofdgedachte
naar voren gehaald wordt en ook de
details niet vergeten worden

cursussenoudvaders.nl
tel. 0118-583025 /0172-532796

Kamer gezocht in (de buurt van)
Deventer, Apeldoorn of Arnhem i.v.m.
afstudeerstage vanaf eind januari
tot eind juni. Contact opnemen kan
via josvandermaas@hotmail.nl of
+31620942002, graag binnen 14 dagen.

Mediation of bemiddeling nodig?

Bel 030 - 760 10 00 of mail
mr.pjdenboef@jdb-advocaten.nl

Janssens ■ Den Boef
advocaten

Reformatorische Psychologenpraktijk Nederland

Reformatorische Psychologenpraktijk Nederland biedt identiteit bewuste behandeling en begeleiding en psychologisch onderzoek aan volwassenen, jongeren en kinderen met psychosociale en psychologische vragen en problemen.

Ohmweg 1g, 2952 BD Alblasterdam
078 - 69 32 808 of info@rpnederland.nl
Bezoek onze website voor meer informatie, de tarieven en aanmelding.
www.rpnederland.nl

Identiteitsbewust • Persoonlijk • Vertrouwelij • Doelgericht

In verwachting?

Een fijne kraamtijd,
mogen wij daarvoor zorgen?

Onze kraamverzorgenden
zijn hartelijk betrokken, we

- leren de moeder alles over de verzorging van de baby
- zijn alert op medische complicaties bij moeder en baby
- coachen het gezin en delen onze inzichten
- werken vanuit een reformatorische levensovertuiging

Schrijf je nu bij ons in!

Meer weten?
Bel 0342 - 42 23 24
of kijk op onze website:
www.rstzorg.nl/kraamzorg

Tegels... als geen ander

Ook bij Kroon TEGELOUTLET veel keuze, vanaf € 3,95 / m²

Vloertegels en wandtegels Meer dan duizend soorten Vakkend advies en gelegd Vloerverwarming Altijd scherpe prijzen

KROON

VLOEREN IN STEEN

Energieweg 8c, Meerkerk | tel. 0183-354225 | www.kroonvloereninsteen.nl

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
P.H. VAN DER LEER
Veenendaal Rhenen

Voor een persoonlijke en betrokken begeleiding
bij het verzorgen van alleen begravenissen

P.H. van der Leer

T 0318 - 526641

E info@phvanderleer.nl

M 06 - 46376232

W www.phvanderleer.nl

Colofon

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteurs: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J.J. Verhage

Bijdragen van medewerkers

ds. G.J. van Aalst
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
T 0186-576990
E givanaalst@kliksafe.nl

Boeken ter recensie en vragen voor rubriek "Vraag en antwoord"

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@kliksafe.nl

Meditaties

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 06-57773987
E jvthul@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten

J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk
T 0180-420865, F 0180-423583
E jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten:
uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum
van verschijning van De Saambinder in de
daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan

Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblasterdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag
vóór de week van verschijning aangele-
verd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk
maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,35 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De
Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementenprijzen

(bij vooruitbetaling):

voor Nederland: € 14,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober)
voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
* afwijkend tarief voor:
Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON LOR 2E0
T 905 562 1331
E amberman47@gmail.com

De redactie behoudt zich het recht voor
ingezonden bijdragen, kerknieuws, berich-
ten en advertenties zonder overleg aan te
passen, in te korten of zonder opgave van
reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aans-
praakelijkheid betreffende de inhoud van
de advertenties en de (recensies van de)
aangekondigde boeken.

de Saambinder *Bewuste keuze*

Ds. Labee over:

Belijden bekeerd te zijn

Sommigen zeggen wel, dat bekeerde mensen nooit zullen zeggen dat ze bekeerd zijn. Maar als je iets mag kennen van het ware geloof en de oefening hiervan, dan is die stelling toch onhoudbaar?

Bekeerd

Over de uitdrukking die de vraagsteller aandraagt, is veel te zeggen. Laten we beginnen met het waarheidselement in deze woorden. In de echte bekering raakt iemand nooit 'afbekeerd'. Onze ouden hebben het altijd voorghouden: hoe meer genade een zondaar ontvangt, des te meer ziet hij zijn onvolmaaktheid. Hoe meer hij de Heere liefheeft, hoe meer hij begeert lief te hebben. Hoe meer hij treurt over zijn zonden, hoe meer hij begeert te treuren. Dat is dicht bij de Heilige Schrift, waarin we Paulus' woord aan de Filippenzen (3 vers 13) lezen: 'Niet dat ik het alrede gekregen heb of alrede volmaakt ben; maar ik jaag daarnaar, of ik het ook grijpen mocht, waartoe ik van Christus Jezus ook gegrepen ben'. Dit woord 'het' verwijst naar de volmaaktheid van de wedergeboorte in dit leven (kanttekening 46). Het nabijkomende werk (schijnbeking) rust tevreden in iets dat men *meent* te bezitten. Men vertrouwt erop dat z'n staat voor de eeuwigheid goed is. Er zijn mensen die op deze wijze 'rijk en verrijkt', rechts op de brede weg voortreizen. Tekennend is soms de wereldse levensstijl die men vast blijft houden. En juist onder deze groep klinkt de vaak oppervlakkige en makkelijke belijdenis van 'bekeerd te zijn'. Dat heeft iemand al eens gebracht tot de verzuchting: 'die zeggen dat ze het zijn, die zijn het niet; maar die zeggen het niet te zijn, die zijn het'. Waarschijnlijk is dit de achtergrond van de genoemde uitdrukking. Al kunnen en mogen wij nooit oordelen over iemands staat, tot zulke mensen moet

gezegd worden met Johannes de Doper: 'Brenge dan vruchten voort der bekering waardig; en begint niet te zeggen bij uzelf: Wij hebben Abraham tot een vader. Want ik zeg u, dat God zelfs uit deze stenen Abraham kinderen kan verwekken' (Lukas 3 vers 8). Dat zegt Johannes tot mensen die letterlijk omgekeerd waren en tot hem kwamen om gedoopt te worden... We moeten in dit verband ook denken aan de gelijkenis van de verloren zoon. Wanneer wist die jongen nu dat hij bekeerd was? Als we het gevraagd zouden hebben - toen hij werkelijk tot inkeer en omkeer gekomen was en op weg naar huis was - zou hij het ongetwijfeld hebben ontkend! Er is geen rust geweest tot hij aan de hals van zijn vader lag, zijn liefdeswoord mocht horen en zijn liefdesuitingen mocht ervaren.

Belijden

Als dat laatste nu doorleefd mag worden, dan kan het niet anders of er mag ook iets van beleden worden. Niet met veel woorden en zeker niet met veel aandacht voor zichzelf. Ja, dan mag worden beleden wat GóD aan de zondaarsziel heeft gedaan. Met name als het dierbare geloof mag zien op de Zaligmaker of als in de geloofsoefeningen de vastheid van de verlossing in Christus Jezus mag schitteren. Dan hoor ik zo'n heerlijke belijdenis in antwoord 60 van de Heidelberger: 'alzo dat, al is het dat mij mijn consciëntie aanklaagt dat ik tegen al de geboden Gods zwaarlijk gezondigd en geen daarvan gehouden heb, en nog steeds tot alle boosheid geneigd ben, nochtans God, zonder enige verdienste mijnerzijds, uit louter genade mij de volkomen genoegdoening, gerechtigheid en heiligheid van Christus schenkt en toerekent, evenals had ik nooit zonde gehad noch gedaan, ja, als had ik zelf al de gehoorzaamheid volbracht die Christus voor mij volbracht heeft, zoverre ik zulke weldaad met een gelovig hart aanneem'. Misschien als reactie op het lichtvaardig belijden 'bekeerd te zijn' of vanwege het ontbreken van geloof (soefeningen) horen we minder vaak dit belijden. W. Huntington (1745-1813) was predikant in Engeland en schreef achter zijn naam de letters S.S. De meeste predikanten waren hoog opgeleid en mochten D.D. schrijven. Die afkorting betekende 'doctor in theologie'. Maar de letters S.S. waren rijker: Saved Sinner oftewel 'geredde zondaar'! Lezer/lezeres, wat staat er achter (of voor) uw/jouw naam?

W. Huntington (1745-1813)

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt - zo mogelijk - altijd een reactie.

Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.